

מדד השלום ספטמבר 2020

- רוב גדול בציבור הישראלי מעריך את הצלחתם של קבינט הקורונה, ושל משרדי הבריאות, האוצר והחינוך בהתמודדות עם הקורונה כבינונית ומטה. בנוסף, רק כרבע מעריכים שרוב הציבור פועל לפי ההנחיות.
- יותר ממחצית הציבור סבורים שההפגנות נגד נתניהו לא ישנו את מעמדו בטווח הקרוב, בעוד שהציבור חלוק בדעתו בנוגע ליחסה של המשטרה למפגינים. כשליש מהיהודים וכמחצית מהערבים תומכים בהפגנות אלה.
- הציבור חלוק בדעתו, בהתאם להזדהותו הפוליטית, לגבי הפתרון למשברים הקואליציוניים החוזרים ונשנים.
- רק כשליש מהציבור חושבים שהמשטרה ומערכת המשפט פועלים בצורה מקצועית וללא הטיות פוליטיות.
- כמעט מחצית מהציבור תומכים בויתור על הסיפוח בתמורה להסכם השלום עם איחוד האמירויות. רובו חושב שלא תהיה השפעה להסכם על פתרון הסכסוך עם הפלסטינים, ויותר ממחצית סבורים שמדינות ערביות אחרות ילכו בעקבות איחוד האמירויות.
- פעם ראשונה שהפתרונות של שתי-מדינות ושל סיפוח זוכים לתמיכה כמעט זהה בקרב היהודים. עם זאת, התמיכה במו"מ עם הרשות הפלסטינית נותרת איתנה לצד חוסר-אמון שמו"מ יוביל לשלום בין הצדדים בשנים הקרובות.

פרופ' אפי יער וד"ר נמרוד רוזלר

מדד השלום הוקדש הפעם לשאלות שעסקו בהתמודדות עם הקורונה, בהפגנות המתמשכות נגד נתניהו, במערכת הפוליטית והשלטונית, בהסכם השלום עם האמירויות ובסכסוך עם הפלסטינים.

התמודדות עם הקורונה (שאלות 9-11)

הנתונים מצביעים על חוסר שביעות רצון של הציבור הישראלי מטיפולם של גופים ממשלתיים מרכזיים עם נגיף הקורונה והשלכותיו החברתיות. מבין ארבעת הגופים שבדקנו את עמדות הציבור ביחס אליהם, ההבדלים אינם גדולים, כאשר מוביל בחוסר שביעות הרצון קבינט הקורונה, ולאחריו בסדר יורד משרד האוצר, משרד הבריאות ומשרד החינוך. התשובות לשאלה 11 משקפים את ההכרה בקרב הציבור שרובו אינו פועל לפי ההנחיות. ניתן לשער שהיעדר שביעות הרצון מהדרך בה פועלים הגופים הממשלתיים ביחס להתמודדות עם הקורונה מובילים לחוסר שיתוף הפעולה של הציבור עם ההנחיות שהם מוציאים.

מעניין לציין שהציבור הערבי נותן הערכות טובות יותר מהציבור היהודי למשרד הבריאות והתמודדותו עם בדיקות הקורונה והחקירות אפידמיולוגיות, והערכות נמוכות יותר מהציבור היהודי למשרד החינוך והתמודדותו עם פתיחת שנת הלימודים.

ההפגנות נגד נתניהו (שאלות 14-16)

הציבור היהודי חלוק בדעתו ביחס להפגנות המתנהלות כיום נגד נתניהו בהתאם להזדהותו הפוליטית: 92% ו-73% בקרב אנשי הימין והימין המתון בהתאמה מתנגדים להפגנות, בעוד ש-75% ו-95% בקרב אנשי המרכז והשמאל תומכים בהן. חשוב לציין ש-61% מהציבור היהודי מגדיר את עצמו כימין מתון או ימין. מעניין לראות, שלמצביעי שתי השותפות המרכזיות בממשלה עמדות הפוכות ביחס להפגנות: בעוד ש-94% ממצביעי הליכוד מתנגדים להפגנות, 86% ממצביעי כחול-לבן תומכים בהן. עם זאת, בקרב בעלי הדעה בציבור היהודי

The International MA Program in Conflict Resolution and Mediation

The Gershon H. Gordon
Faculty of Social Sciences
Tel Aviv University

ישנה הסכמה רחבה שהפגנות לא ישנו את מעמדן של נתניהו בטווח הקרוב. כשבוחנים את יחסה של המשטרה למפגינים, הציבור חלוק בדעתו בנושא, שוב – לפי עמדתו הפוליטית. בעוד ש-79% ו-52% מקרב אנשי השמאל והמרכז בהתאמה סבורים שהמשטרה מתייחסת אליהם ביד קשה מדי, 56% ו-43% בקרב אנשי הימין והימין המתון בהתאמה חושבים שהיא מתייחסת אליהם ביד קלה מדי.

בקרב הציבור הערבי, כמחצית תומכים בהפגנות, בעוד שכשליש לא הביעו דעה לגביהן. נראה שחלק לא מבוטל מהציבור הערבי אינו נוקט בעמדה ברורה ביחס להפגנות אלה, כאשר כשליש מתוכו לא הביע עמדה בנוגע ליחסה של המשטרה אליהן, וכרבע לא הביע עמדה ביחס להשפעתן על מעמדן של נתניהו.

המערכת השלטונית (שאלות 12-13)

ניכר כי נתניהו הצליח לערער את מעמדה של מערכת המשפט בעיני מצביעיו, כאשר בקרב בעלי הדעה רק רבע מתוכם סבורים שהיא פועלת בצורה מקצועית וללא הטיות פוליטיות, בעוד שכשני-שלישים (65%) סבורים שהיא מוטה כנגד נתניהו. כתמונת ראי, שני שלישים ממצביעי כחול-לבן סבורים שמערכת המשפט פועלת ללא הטיות, בעוד שכרבע (24%) חושבים שהיא פועלת מתוך הטיה בעד נתניהו. עם זאת, המשטרה זוכה לאמון גבוה יותר בקרב מצביעי הליכוד (58%), כאשר מצביעי כחול-לבן חלוקים בין אלו שסבורים שהיא פועלת מתוך הטיה בעד נתניהו (48%) לאלו שחושבים שהיא פועלת ללא הטיה פוליטית (47%).

בקרב הציבור הערבי ניכרת חוסר נכונות גבוהה יחסית להתייחס למידת האמון בשתי מערכות אלה, כאשר 38% אינם מביעים עמדה ביחס למשטרת ישראל, ו-41% אינם מביעים עמדה ביחס למערכת המשפט.

ביחס לפתרון הפוליטי למשברים הקואליציוניים החוזרים ונשנים, לציבור אין עמדה אחידה. בקרב בעלי הדעה, התשובה השכיחה בקרב אנשי הימין והימין המתון היא שהמשלה צריכה להמשיך במתכונתה הנוכחית (42% ו-34% בהתאמה). התשובה השכיחה בקרב אנשי המרכז והשמאל היא שנתניהו צריך להתפטר ולפנות את מקומו לגנץ במסגרת הממשלה הקיימת (43% ו-63% בהתאמה). בקרב בעלי הדעה בציבור הערבי, התשובה השכיחה היא שהכנסת צריכה להתפזר וללכת לבחירות חדשות.

הסכם השלום עם האמירויות והשלכותיו (שאלות 6-8)

בקרב בעלי הדעה בציבור היהודי, יותר ממחצית מאנשי הימין המתון (57%), המרכז (85%) והשמאל (93%) תומכים בהסכם הנורמליזציה עם איחוד האמירויות תמורת הוויתור על התכנית לספח שטחים מיהודה ושומרון. לעומת זאת, כשני-שלישים (65%) מאנשי הימין מתנגדים לכך. מעניין לציין שכמחצית מאנשי המרכז (52%) סבורים שההסכם יקדם את הסיכוי לפתור את הסכסוך עם הפלסטינים, בעוד שמרבית אנשי הימין (52%), הימין המתון (58%) והשמאל (57%) סבורים שההסכם לא ישפיע על סיכוי זה, וזאת למרות ההתנגדות הפומבית של הרשות הפלסטינית להסכם. בקרב בעלי הדעה בציבור הערבי, כמעט מחצית (47%) סבורים שההסכם לא ישפיע על הסיכוי להגיע לפתרון הסכסוך עם הפלסטינים. בקרב כלל הציבור היהודי, ללא תלות באידאולוגיה פוליטית, ובקרב הציבור הערבי, רוב המשיבים סברו שמדינות ערביות אחרות ילכו בעקבות איחוד האמירויות, וזאת עוד בטרם נודע שגם בחריין הצטרפה להסכם.

הסכסוך הישראלי-פלסטיני (שאלות 1-5)

בפעם הראשונה מאז שהתחלנו לבחון את התמיכה בפתרונות שונים לסכסוך הישראלי-פלסטיני לפני שנה וחצי, ישנה מידה זהה של תמיכה לפתרון של הקמת מדינה פלסטינית עצמאית לצד מדינת ישראל (37.7%) ולפתרון דמוי-האפרטהייד של סיפוח השטחים והקמת מדינה אחת תחת שלטון ישראל עם זכויות מצומצמות

The International MA Program in Conflict Resolution and Mediation

The Gershon H. Gordon
Faculty of Social Sciences
Tel Aviv University

לפלסטינים (37.3%). נתון זה מצביע על ירידה של 5% לעומת המדד הקודם בתמיכה בפתרון שתי-המדינות לצד עליה של 3.5% בתמיכה בסיפוח בקרב היהודים. הירידה הגדולה ביותר בתמיכה בפתרון שתי-המדינות ניכרת בקרב אנשי המרכז: מ-78% תמיכה במדד מאי ל-62% במדד הנוכחי. בקרב הציבור הערבי ישנה עליה קלה של 6% בתמיכה בפתרון שתי המדינות לעומת המדד הקודם. עם זאת, אין הבדל מובהק מהמדד הקודם בתשובות לשאלה "לאיזה מהפתרונות הללו אתה מאמין שיש את הסיכוי הגבוה ביותר להתממש בעתיד הנראה לעין?", כאשר כמחצית או למעלה מכך בקרב בעלי הדעה בציבור היהודי—שמאל (48%), מרכז (61%), ימין מתון (55%) וימין (62%)—אך רק שליש מבעלי הדעה בציבור הערבי, סבורים שהמצב הקיים יימשך.

מדד המשא-ומתן:

מדגם כללי: 46 (עליה של 0.9 נקודות לעומת המדד הקודם)

מדגם יהודים: 44 (עליה של נקודה אחת לעומת המדד הקודם)

מדד המשא-ומתן מחושב באמצעות שקלול של שתי שאלות: מידת התמיכה במשא-ומתן עם הרשות הפלסטינית, ומידת האמונה שמשא-ומתן עם הרשות יוביל לשלום בשנים הקרובות.

מדד השלום נערך על-ידי ד"ר נמרוד רוזלר ופרופ' אפי יער מהתכנית הבינלאומית ליישוב סכסוכים וגישה באוניברסיטת תל אביב. הסקר נערך באינטרנט על-ידי חברת iPanel בתאריכים 6-8 בספטמבר 2020, בקרב 614 מרואיינים, המהווים מדגם ארצי מייצג של כלל האוכלוסייה הבוגרת (גילאי 18 ומעלה) בישראל. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם - $\pm 4.1\%$ ברמת בטחון של 95%.

תרשים החודש: האם אתה/תומך/ת או מתנגד/ת להפגנות המתנהלות כיום נגד נתניהו? (באחוזים, לפי הצבעה)

